

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Інститут медичних і фармацевтичних наук

МАУП

Кафедра загальномедичних дисциплін і психосоматики

Затверджую:

Директор ННІМіФН

_____ Соловійов О. С.

“ ____ ” _____ 2019 р.

Схвалено на засіданні кафедри

загальномедичних дисциплін і психосоматики

Протокол № _ від _____ 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Н. В. Коляденко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України та української культури

спеціальності: 225 «Медична психологія»

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня _____ другий (магістерський)

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: 225 «Медична психологія»

(шифр і назва освітньої програми)

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:

Н. В. Коляденко, доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри загальномедичних дисциплін і психосоматики

Викладач: Соколова К. О.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри загальномедичних дисциплін і психосоматики
Протокол від _____ . № ____

Завідувач кафедри _____ Н. В. Коляденко
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 225»Медична психологія») (назва освітньої програми)

____.____. 20__ р.
Керівник освітньої програми _____ О. О. Древіцька
(підпис)

Робочу програму перевірено

____.____. 20__ р.
Директор _____ О. С. Соловйов
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
<i>«Історія України та української культури»</i>	
Курс	1
Семестр	1
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	68
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	2
Самостійна робота	18
Форма семестрового контролю	3

2. Статус дисципліни: обов'язкова

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни *«Історія України та української культури»* спрямовано на реалізацію сучасної концепції освіти студентів вищих навчальних закладів України, основою якої є ґрунтовна історико-філософська підготовка у поєднанні з орієнтацією на світоглядно-філософські проблеми сьогодення.

Метою курсу є ознайомлення з історією та сучасним станом української культури, як інтегральної культурологічної дисципліни, досягти якої можливо з огляду на те, що складові частини курсу органічно поєднують в собі як історичні аспекти української культури, так і окремі її специфічні галузі та напрямки, зокрема, мистецтво, науку, освіту, релігію тощо.

Основними завданнями вивчення дисципліни *«Історія України та української культури»* є:

- вивчення здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення, можливостей запозичення культурних цінностей інших народів, порівняльного аналізу ролі і місця вітчизняної культури у контексті світових та європейських культуротворчих процесів;

- реалізація в навчально-виховному процесі завдань виховання національної свідомості, громадянських якостей української молоді, становлення професійного мислення;

- формування та розвиток високої внутрішньої культури студентів на основі вивчення досягнень і закономірностей розвитку української національної культури.

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною

Після вивчення курсу студенти будуть:

знати:

- концептуальні засади історії та теорії української культури;
- історію культури України, її місце у сучасному світі та Європі;
- головні напрями розвитку духовної культури України;
- історію становлення та розвитку окремих галузей української культури – театру, музики, образотворчого мистецтва, архітектури
- міжкультурні зв'язки України з країнами Європи та світу;
- проблеми та перспективи розвитку української культури у сучасному цивілізаційному процесі.

вміти:

- збирати, систематизувати інформацію, здійснювати порівняльний аналіз та використовувати її у практичній діяльності;
- аналізувати на основі наукової методології суспільствознавчих дисциплін багатий фактичний матеріал із історії української культури;
- визначати можливості культурних запозичень відповідно до національних інтересів України;
- чітко окреслювати предмет і завдання історії української культури відповідно до інших соціально-гуманітарних наук.

5. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 «Витоки та передумови української культури»							
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Історія України та української культури	2	2	-	-	-	-	-
Тема 2. Витоки української держави та передумови формування української культури.	10	2	6	-	-	-	2
Тема 3. Становлення державності на теренах України. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.	10	2	6	-	-	-	2
Тема 4. Литовсько-польська доба, українська культура 14-17 ст.	10	2	6	-	-	-	2
Тема 5. Культура українського барокко	10	2	6	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	44	10	24	-	-	-	8

Змістовий модуль 2 «Національне відродження України та українська культура 19-початку 20 ст.»							
Тема 6. Національне відродження в Україні наприкінці 18- в середині 19 ст.	7	2	4	-	-	-	1
Тема 7. Соціально-економічний і політичний розвиток України та українська культура в другій половині 19 – на початку 20 ст.	7	2	4	-	-	-	1
Модульний контроль	2						
Разом	16	4	8	-	-	-	2
Змістовий модуль 3 «Сучасна історія України»							
Тема 8. Україна та українська культура за радянської доби.	12	2	8	-	-	-	2
Тема 9. Здобуття Україною незалежності. Розвиток культури в незалежній Україні.	14	4	8	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Семестровий контроль	2						
Разом	30	6	16	-	-	-	4
Усього	90	20	48	-	-	-	14

6. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

««Витоки та передумови української культури»»

Лекція 1. Предмет і завдання курсу «Історія України та української культури (2 години).

Предмет, завдання та структура курсу «Історія української культури». Наукове визначення поняття «культура». Культура і цивілізація. Основні підходи до вивчення феномену культури у сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.). Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури. Проблема періодизації української культури. Культурологічна думка України.

Ключові слова: культура, культурологія, Україна.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Лекція 2. Витоки української держави та передумови формування української культури (2 години).

Матеріальна культура первісної доби (палеоліт, мезоліт, неоліт). Неолітична революція. Мистецтво та релігія первісності (анімізм, фетишизм, тотемізм, магія). Трипільська культура та її особливості. Культура кіммерійців.

Культура скіфської доби. Мистецтво та релігійні вірування сарматів. Культура античних міст-держав на території України. Проблема походження слов'ян. зарубинецька та черняхівська культури. Релігійні вірування та міфологія східних слов'ян.

Ключові слова: матеріальна культура, первісна доба, неоліт, трипільська культура, міфологія, слов'яни.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Лекція 3. Становлення державності на теренах України. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. (2 години).

Проблема становлення державності у східних слов'ян. Культура Київської Русі крізь призму взаємовідносин Схід – Захід (кочовий світ, Візантія, Європа, Близький Схід). Християнізація Русі та її значення для розвитку української культури. Формування соціальної структури та політичної влади. Церква як рушійна сила культурного розвитку Київської Русі. Загальна характеристика мистецтва Київської Русі (архітектура, літописання, музика, живопис та театр).

Соціально-політичні та культурні особливості Галицько-Волинського князівства. Освіта, наука, архітектура та образотворче мистецтво Галицько-Волинської держави (XII – середина XIV ст.).

Ключові слова: слов'яни, державність, Київська русь, мистецтво, Галицько-Волинське князівство, освіта, наука, архітектура.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Лекція 4. Литовсько-польська доба, українська культура 14-17 ст. (2 години).

Інкорпорація українських земель до складу Литви та Польщі. Соціально-економічний розвиток України (розвиток міст, торгівля, ремесла, закріпачення селян). Соціальна структура населення України XIV – XVII ст. (шляхта, селяни, міщани, духовенство). Поява козацтва та його значення для розвитку української культури. Вплив гуманістичних та реформаційних ідей в Україні. Розвиток освіти та книгодрукування. Релігійні процеси в Україні в умовах протистояння Заходу та Сходу (боротьба за Київську митрополію, рух братств, Берестейська унія, відновлення та реформування православ'я Петром Могилою). Полемічна література. Становлення української культури XIV – середини XVII ст. як синтез здобутків візантійської та західноєвропейської культур (архітектура, образотворче мистецтво, музика та театр).

Ключові слова: інкорпорація, Литва, Польща, Україна, соціальна структура населення, унія, культура.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Лекція 5. Культура українського барокко (2 години)

Становище українських земель у середині XVII – XVIII ст. Втрата автономії України в умовах політики централізації Російської імперії. Початок інтеграції української козацької старшини та духовенства у соціально-політичне та духовне життя Російської імперії. Українське барокко як нове світовідчуття і нове мистецтво. Формування ідеологеми «Київ – другий Єрусалим» та її значення для розвитку національної та релігійної самосвідомості. Київський культурний центр. Розвиток історичної самосвідомості. Особливості українського барокко (архітектура, література, музика, театр). Григорій Сковорода – останній геній Старої України.

Ключові слова: Україна, автономія, Російська імперія, козацтво, барокко, мистецтво, історична самосвідомість.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Семінарське заняття 1. Витоки української держави та передумови формування української культури. (6 годин).

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Семінарське заняття 2. Становлення державності на теренах України. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. (6 годин).

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Семінарське заняття 3. Литовсько-польська доба, українська культура 14-17 ст. (6 годин).

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Семінарське заняття 4. . Культура українського барокко (6 годин).

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Теми для самостійної роботи:

1. Культура і цивілізація.
2. Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура.
3. Функції культури. Культура та суспільство.
4. Культура античних міст-держав Північного Причорномор'я.
5. Політичний та соціально-економічний устрій Київської Русі.
6. Культура Київської Русі крізь призму взаємовідносин Схід – Захід (кочовий світ, Візантія, Європа, Близький Схід).
7. Політичні, соціально-економічні та культурні особливості Галицько-Волинського князівства (XII – початок XIV ст.).
8. Література Галицько-Волинського князівства.
9. Архітектура та образотворче мистецтво Галицько-Волинського князівства.
10. Феномен козацької культури.
11. Постать Петра Могили у релігійному та культурному житті України.
12. Києво-Могилянська академія та її місце в історії української культури.
13. Григорій Сковорода – геній українського бароко.
14. Загальна характеристика Просвітництва. Реалізація основних положень Просвітництва в Україні.
15. Стиль рококо в Україні.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати презентацію на тему: Трипільська культура.
2. Підготувати презентацію на тему: Мистецтво скіфів.
3. Підготувати презентацію на тему: Античні міста-держави на теренах України.
4. Підготувати презентацію на тему: «Слово о полку Ігоревім».
5. Підготувати презентацію на тему: Билинні герої Київської Русі.
6. Підготувати презентацію на тему: Феномен козацької культури.
7. Підготувати презентацію на тему: Григорович-Барський – геній українського барокко.
8. Підготувати презентацію на тему: Г. С. Сковорода та його філософське вчення.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення – 2 бали

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.**«Національне відродження України та українська культура 19-початку 20 ст.»****Лекція 6. Національне відродження в Україні наприкінці 18- в середині 19 ст. (2 години)**

Причини, передумови та періодизація українського національного відродження. Вплив ідей романтизму на українську культуру. Слобожанщина – центр національного відродження України. «Історія Русів». «Енеїда» І. Котляревського. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця». Процес націоналізації української греко-католицької церкви. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів. Тарас Шевченко – ідеолог модерної України.

Ключові слова: національне відродження, романтизм, Слобожанщина, націоналізація, церква, Україна.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Лекція 7. Соціально-економічний і політичний розвиток України та українська культура в другій половині 19 – на початку 20 ст. (2 години)

Реформи 1860-1870-х років у Російській імперії та їх вплив на соціально-економічний та політичний розвиток України. Промисловий переворот, урбанізація та початок руйнування традиційного села. Зародження націоналізму. Громадівський рух. Галичина – український П'ємонт. Роль Івана Франка у національно-культурному русі. Михайло Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис). Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX – початку XX ст.

Ключові слова: реформи, Російська імперія, Україна, село, урбанізм, національна культура, мистецтво, традиція, модерн, реалізм, націоналізм, громадський рух.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Семінарське заняття 5. Національне відродження в Україні наприкінці 18- в середині 19 ст. (4 години).

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Семінарське заняття 6. Соціально-економічний і політичний розвиток України та українська культура в другій половині 19 – на початку 20 ст. (4 години).

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Теми для самостійної роботи:

1. Класицизм в українському мистецтві.
2. Тарас Шевченко – ідеолог модерної України.
3. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця».
4. Українське мистецтво доби реалізму.
5. Роль Івана Франка у національно-культурному русі.
6. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури.
7. Ідейні витоки українського модернізму.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати презентацію на тему: Україна в творах М. Гоголя.
2. Підготувати презентацію на тему: Постать Т. Г. Шевченка в українській культурі.
3. Підготувати презентацію на тему: Творчість і доля Лесі Українки.
4. Підготувати презентацію на тему: Поезії Івана Франка.
5. Підготувати презентацію на тему: М. Грушевський як культурний і політичний діяч.
6. Підготувати презентацію на тему: Трагічний геній М. Врубеля.

7. Підготувати презентацію на тему: Розвиток університетів в Україні. Заснування медичних факультетів.

8. Підготувати презентацію на тему: Розвиток психологічної науки в Україні: історія та сучасність.

9. Підготувати презентацію на тему: Садово-паркове мистецтво України.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення – 2 бали

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

«Сучасна історія України»

Лекція 8. Україна та українська культура за радянської доби (2 години)

Лютнева революція в Петрограді та спалах національно-політичного відродження в Україні. Центральна Рада. Боротьба за незалежність України. Процес зростання національної свідомості «із селян до нації». Формування ідеї соборної України. Культурний рух періоду Центральної Ради. Формування української національної школи. Національно-культурна політика Гетьманату. Створення української вищої школи. Українська Академія Наук. Д. Багалій, А. Кримський, Ст. Смаль-Стоцький, В. Вернадський, М. Туган-Барановський. Видавнича справа. Преса. Театр. Автокефалія Української православної церкви. Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років ХХ ст. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності. Літературний процес та М. Хвильовий. Український театр Леся Курбаса. Сталінський терор та його наслідки для української культури. Культурні орієнтації українського націоналізму. Розвиток культури України під час Другої світової. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру. Вплив реалізації політики «перебудови» на українську культуру.

Ключові слова: революція, політика, культура, автокефалія, церква, українізація, терор, націоналізм, війна, освіта, література, дисиденти, перебудова.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Лекція 9. Здобуття Україною незалежності. Розвиток культури в незалежній Україні. (4 години)

Риси нової соціокультурної дійсності. Проблема типології української національної культури. Фактори зростання національної та культурної самосвідомості.

Перспективи розвитку української культури у сучасних умовах. Українська культура у ситуації постмодернізму (література, образотворче мистецтво, театр, кіно, музика). Специфічні риси українського постмодерну. Проблеми розвитку української культури у контексті глобалізації та ідеології глобалізму. Секуляризаційні процеси і їх вплив на українську культуру. Українська церква і релігія у ситуації постмодернізму. Культура української діаспори кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Ключові слова: соціокультурна дійсність, національна культура, типологія, самосвідомість, постмодернізм, глобалізм, церква, релігія, діаспора.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Семінарське заняття 7. Україна та українська культура за радянської доби. (8 годин).

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Семінарське заняття 8. Здобуття Україною незалежності. Розвиток культури в незалежній Україні.(8 годин).

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Теми для самостійної роботи:

1. Розвиток культури України під час Другої світової війни.
2. Патріотичне піднесення та розквіт соціалістичного реалізму в українській культурі післявоєнного періоду.
3. Політика русифікації та дисидентський рух.
4. Основні тенденції розвитку українського мистецтва у 70-80-ті роки ХХ ст.
5. Український кінематограф.
6. Український постмодернізм.
7. Розвиток української культури в діаспорі.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати презентацію на тему: Видатні лікарі-митці України.
2. Підготувати презентацію на тему: Монастирська наука та медицина в Україні. Лікарня Покровського монастиря.
3. Підготувати презентацію на тему: Розвиток академічної науки в Україні.
4. Підготувати презентацію на тему: Театральне мистецтво України: історія та сучасність.
5. Підготувати презентацію на тему: О. Довженко – геній світового кіномистецтва.
6. Підготувати презентацію на тему: Життя і творчість С. Параджанова.
7. Підготувати презентацію на тему: Кінолітопис І. Миколайчука.
8. Підготувати презентацію на тему: Поезії літи Костенко.
9. Підготувати презентацію на тему: Український світогляд в мистецтві К. Білокур, М. Примаченко, І. Марчука.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення – 2 бали

1. Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	10	10	4	4	6	6
Відвідування семінарських занять	1	24	24	8	8	16	16
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-
Відвідування лабораторних занять	1	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	24	240	8	80	16	160
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	2	10	4	20
Виконання модульної роботи	1	2	2	2	2	2	2

Виконання ІНДЗ	30						
Разом	70	98	346	54	134	74	234
Максимальна кількість балів:	714						
714:100=7,14. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:7,14 = загальна кількість балів.		48		19		33	

Індивідуальна навчально-дослідна робота з курсу «Історія України та української культури» – це вид науково-дослідної роботи студента, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, що виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- конспект із теми (модуля) за заданим планом (2 бали);
- конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (3 бали);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історико-педагогічні
 - розвідки (3 бали);
 - повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (2 бали);
 - повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття у педагогічній науці, аналіз
 - інформації, самостійні дослідження (3 бали);
 - історико-біографічні дослідження у вигляді есе (5 балів).
- науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – 30 балів.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Критерії оцінювання ІНДЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

1. Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження - 5 балів
2. Складання плану реферату - 1 бал

3. Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. - 5 балів
4. Дотримання правил реферування наукових публікацій - 5 балів
5. Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження - 5 балів
6. Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел) - 4 бали
7. Підготовка доповіді у вигляді презентації у програмі Power Point - 5 балів

(Разом 30 балів)

Шкала оцінювання ІНДЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	27 – 30	Відмінно
Достатній	21 – 26	Добре
Середній	12-20	Задовільно
Низький	0-11	Незадовільно

Орієнтовна тематика реферативних досліджень та контрольних робіт з навчальної дисципліни «Історія України та української культури»

1. Витоки та передумови формування української культури.
2. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
3. Українська культура XIV – середини XVII ст. (Литовсько-польська доба).
4. Культура українського барокко.
5. Культура давнього населення України.
6. Культура Київської Русі.
7. Культура України XIV – середини XVII ст.
8. Культура античних міст-держав Північного Причорномор'я.
9. Політичний та соціально-економічний устрій Київської Русі.
10. Культура Київської Русі крізь призму взаємовідносин Схід – Захід (кочовий світ, Візантія, Європа, Близький Схід).
11. Політичні, соціально-економічні та культурні особливості Галицько-Волинського князівства (XII – початок XIV ст.).
12. Література Галицько-Волинського князівства.

13. Архітектура та образотворче мистецтво Галицько-Волинського князівства.
14. Постать Петра Могили у релігійному та культурному житті України.
15. Києво-Могилянська академія та її місце в історії української культури.
16. Григорій Сковорода – геній українського бароко.
17. Загальна характеристика Просвітництва. Реалізація основних положень Просвітництва в Україні.
18. Стиль рококо в Україні.
19. Ландшафтне мистецтво садів і парків України.
20. Національне відродження в Україні (кінець XVIII – середина XIX ст.).
21. Українська культура II половини XIX – початку XX ст.
22. Українська культура радянської доби.
23. Культура незалежної України

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-5

Додаткові: 1-2

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Анатомія людини».

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

2. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік

8.1. Питання до модульного контролю, заліку

1. Наукове визначення поняття «культура».
2. Основні підходи до вивчення феномену культури у сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.).
3. Основні функції культури.
4. Проблема періодизації української культури.
5. Матеріальна культура первісної доби (палеоліт, мезоліт, неоліт)
6. Мистецтво та релігія первісності (анімізм, фетишизм, тотемізм, магія).
7. Трипільська культура та її особливості.
8. Культура кіммерійців.
9. Культура скіфської доби.
10. Мистецтво та релігійні вірування сарматів.
11. Культура античних міст-держав на території України.
12. Проблема походження слов'ян.
13. Зарубинецька та черняхівська культури.
14. Релігійні вірування та міфологія східних слов'ян.
15. Становлення державності у східних слов'ян.

16. Культура Київської Русі крізь призму взаємовідносин Схід – Захід (кочовий світ, Візантія, Європа, Близький Схід).
17. Християнізація Русі та її значення для розвитку української культури.
18. Церква як рушійна сила культурного розвитку Київської Русі.
19. Загальна характеристика мистецтва Київської Русі (архітектура, літописання, музика, живопис та театр).
20. Соціально-політичні та культурні особливості Галицько-Волинського князівства.
21. Освіта, наука, архітектура та образотворче мистецтво Галицько-Волинської держави (XII – середина XIV ст.).
22. Інкорпорація українських земель до складу Литви та Польщі.
23. Соціально-економічний розвиток України XIV – XVII ст. (розвиток міст, торгівля, ремесла, закріпачення селян).
24. Соціальна структура населення України XIV – XVII ст. (шляхта, селяни, міщани, духовенство).
25. Поява козацтва та його значення для розвитку української культури.
26. Вплив гуманістичних та реформаційних ідей в Україні.
27. Розвиток освіти та книгодрукування в Україні.
28. Релігійні процеси в Україні в умовах протистояння Заходу та Сходу (боротьба за Київську митрополію, рух братств, Берестейська унія, відновлення та реформування православ'я Петром Могилою).
29. Становлення української культури XIV – середини XVII ст. як синтез здобутків візантійської та західноєвропейської культур (архітектура, образотворче мистецтво, музика та театр).
30. Становище українських земель у середині XVII – XVIII ст.
31. Втрата автономії України в умовах політики централізації Російської імперії.
32. Початок інтеграції української козацької старшини та духовенства у соціально-політичне та духовне життя Російської імперії.
33. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво.
34. Формування ідеологем «Київ – другий Єрусалим» та її значення для розвитку національної та релігійної самосвідомості.
35. Київський культурний центр.
36. Особливості українського бароко (архітектура, література, музика, театр).
37. Григорій Сковорода – останній геній Старої України.
38. Причини, передумови та періодизація українського національного відродження.
39. Вплив ідей романтизму на українську культуру.
40. Слобожанщина – центр національного відродження України.
41. «Історія Русів». «Енеїда» І. Котляревського.
42. Початок національного відродження на західноукраїнських землях.
43. «Руська трійця».
44. Процес націоналізації української греко-католицької церкви.
45. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів.
46. Тарас Шевченко – ідеолог модерної України.
47. Реформи 1860-1870-х років у Російській імперії та їх вплив на соціально-економічний та політичний розвиток України.
48. Промисловий переворот, урбанізація та початок руйнування традиційного

українського села.

49. Роль Івана Франка у національно-культурному русі.
50. Михайло Грушевський і його роль у розвитку української національної культури.
51. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис).
52. Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX – початку XX ст.
53. Лютнева революція в Петрограді та спалах національно-політичного відродження в Україні.
54. Центральна Рада. Боротьба за незалежність України.
55. Процес зростання національної свідомості «із селян до нації».
56. Формування ідеї соборної України.
57. Культурний рух періоду Центральної Ради.
58. Формування української національної школи.
59. Національно-культурна політика Гетьманату.
60. Створення української вищої школи.
61. Українська Академія Наук. Д. Багалій, А. Кримський, Ст. Смаль-Стоцький, В. Вернадський, М. Туган-Барановський.
62. Автокефалія Української православної церкви.
63. Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років XX ст.
64. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності.
65. Літературний процес та М. Хвильовий.
66. Український театр Леся Курбаса.
67. Сталінський терор та його наслідки для української культури.
68. Культурні орієнтації українського націоналізму.
69. Розвиток культури України під час Другої світової війни.
70. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру.
71. Вплив реалізації політики «перебудови» на українську культуру.
72. Риси нової соціокультурної дійсності.
73. Проблема типології української національної культури.
74. Фактори зростання національної та культурної самосвідомості.
75. Перспективи розвитку української культури в сучасних умовах.
76. Українська культура в ситуації постмодернізму (література, образотворче мистецтво, театр, кіно, музика).
77. Специфічні риси українського постмодерну.
78. Проблеми розвитку української культури в контексті глобалізації та ідеології глобалізму.
79. Секуляризаційні процеси і їх вплив на українську культуру.
80. Українська церква і релігія у ситуації постмодернізму.
81. Культура української діаспори кінця XX – початку XXI ст.

Рекомендована література:

Основна: 1-15

Додаткова: 1-66

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

9. Рекомендовані джерела

9.1. Основна (базова) література:

1. Академічне релігієзнавство : Підручник для вузів / за ред. А. М. Колодного. – К. : Світ знань, 2000. – 862 с.
2. Александрович В. Мистецтво Галицько–Волинської держави / В. Александрович. – Львів : НАНУ, 1999. – 132 с.
3. Бокань В. Історія культури України: Навч. посібник / В. Бокань, Л. Польвий. – К. : МАУП, 2002. – 256 с.
4. Висоцький О. Ю. Історія української культури : Навч. посібник / О. Ю. Висоцький. – Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. – 130 с.
5. Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій / В. С. Горський. – К. : Наукова думка, 1996. – 286 с.
6. Грицак Я. Нариси історії України. Формування модерної української нації / Я. Грицак. – К. : Генеза, 2000. – 360 с.
7. Історія релігії в Україні : Навч. посібник / за ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. – К. : Т-во «Знання», 1999. – 735 с.
8. Історія світової та української культури : Підручник / В. А. Гречко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К. : Літера, 2002. – 463 с.
9. Історія української культури / За загал. ред. І. Крип'якевича. – К. : Либідь, 2002. – 656 с.
10. Історія української культури / За ред. О. Павлова. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
11. Історія української та зарубіжної культури / за ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. – К. : Знання, 2002. – 351 с.
12. Історія української культури у 5-ти т. Т. 1. Історія культури давнього населення України / Ю. С. Асєєв, В. Д. Баран, І. А. Баранов. – К. : Наукова думка, 2001. – 1134 с.
13. Історія української культури у 5-ти т. Т. 2. Українська культура XIII – першої половини XVII ст. / В. С. Александрович, В. Г. Балущок, М. Б. Боянівська. – К. : Наукова думка, 2001. – 846 с.
14. Історія української культури у 5-ти т. Т. 3. Українська культура другої

половини XVII – XVIII ст. / В. С. Александрович, В. Й. Борисенко, Т. М. Виврот. – К. : Наукова думка, 2003. – 1246 с.

15. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 1. Українська культура XIX ст. / А. Ф. Артюх, В. Г. Балусок, Г. Б. Бондаренко. – К.: Наукова думка, 2008. – 1008 с.

16. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 2. Українська культура XIX ст. / А. Ф. Артюх, В. Г. Балусок, Г. Б. Бондаренко. – К.: Наукова думка, 2005. – 1294 с.

17. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : Підручник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.

18. Культура і побут населення України: Навч. посібник / за ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – К. : Либідь, 1993. – 288 с.

19. Культурологія : Навч. посібник / за ред. Т. Б. Гриценко, С. П. Гриценко, А. Ю. Кондратюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 392 с.

20. Культурологія : теорія та історія культури : Навч. посібник / за ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 368 с.

21. Культурологія : українська та зарубіжна культура. Навч. посібник / І. Зязюн, В. Семашко та ін. ; Ред. М. М. Закович. – К. : Знання, 2007. – 567 с.

22. Лекції з історії світової та вітчизняної культури : Навч. посібник / За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.

23. Мистецтво України: Біографічний довідник / За ред. А. В. Кудрицького. – К. : Укр. енцикл., 1997. – 700 с.

24. Попович М. Нарис історії культури України / М. Попович. – К. : «АтрЕк», 1998. – 728 с.

25. Українська і зарубіжна культура. Навч. посібник / Під. заг. ред. К. В. Заблоцької. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2001. – 372 с.

26. Українська культура : Історія і сучасність : Навч. посібник / С. О. Черепанова, В. Г. Скотний, І. В. Бичко та ін. – Львів : Світ, 1994. – 455 с.

27. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький. – К. : Знання, 2007. – 680 с.

28. Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку XVIII століття / І. Шевченко. – Львів : Інститут Історії Церкви Львівської Богословської Академії 2001. – 250 с.

29. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.

9.2. Додаткова література:

1. Багалій Д. Український мандрований філософ Григорій Сковорода / Д. Багалій. – К. : Орій, 1992. – 472 с.

2. Білецький П. О. Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII століть / П. О. Білецький. – К. : Мистецтво, 1981. – 159 с.

3. Веселовська Г. І. Український театральний авангард / Г. І. Веселовська. –

К. : Фенікс, 2010. – 368 с.

4. Грабович Г. До історії української літератури : дослідження, есії, полеміка. – К. : Критика, 2003. – 631 с.

5. Грицак Я. Пророк у своїй вітчизні. Франко та його спільнота (1856 – 1886) / Я. Грицак. – К. : Критика, 2006. – 632 с.

6. Гусев В. І. Філософія доби Відродження / В. І. Гусев. – К. : Університет «Києво-Могилянська академія», 1993. – 91 с.

7. Дашкевич Я. Національна самосвідомість українців на зламі XVI-XVII ст. / Я. Дашкевич. // Сучасність. – 1992. – № 3. – С.65-74.

8. Дворнік Ф. Слов'яни в Європейській історії та цивілізації / Ф. Дворнік. – К. : Дух і Літера, 2000. – 528 с.

9. Енциклопедія трипільської цивілізації : у 2 томах. Т.1. / за ред. М. Ю. Відейка. – К. : Укрполіграфмедіа, 2004. – 703 с.

10. Енциклопедія трипільської цивілізації : у 2 томах. Т.2. / за ред. М. Ю. Відейка. – К. : Укрполіграфмедіа, 2004. – 656 с.

11. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід / Н. Єрмакова. – К. : Фенікс, 2012. – 512 с.

12. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine : Українка в конфлікті міфологій / О. Забужко. – К. : Факт, 2007. – 640 с.

13. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст : франківський період / О. Забужко. – К. : Факт, 2009. – 156 с.

14. Забужко О. С. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу / О. Забужко. – К. : Факт, 2009. – 160 с.

15. Залізняк Л. Л. Первісна історія України / Л. Л. Залізняк. – К. : Вища школа, 1999. – 264 с.

16. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті / І. Б. Зубавіна. – К. : ФЕНІКС, 2007. – 296 с.

17. Зубар В. Античний світ Північного Причорномор'я / В. Зубар, Е. Ліньова, Н. Сон. – К. : Вид-во ім. О. Теліги, 1999. – 320 с.

18. Зубарь В. М. Боги и герои античного Херсонеса / В. М. Зубар. – К. : Изд. дом «Стилос», 2005. – 188 с.

19. Іванова Л. Г. Україна між Сходом і Заходом – до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (І половина XIX ст.) / Л. Г. Іванова. – К. : НПУ ім. М. Драгоманова, 2007. – 136 с.

20. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / Я. Ісаєвич. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. – 520 с.

21. Карпов А. В. Язычество, христианство, двоеверие : религиозная жизнь Древней

Руси в ІХ – ХІ веках / А. В. Карпов. – СПб. : Алатея, 2008. – 184 с.

22. Климов В. Феномен Петра Могили (Біографія. Діяльність. Позиція) / В. Климов, А. Колодний, А. Жуковський та ін. – К. : Дніпро, 1996. – 270 с.

23. Когут З. Російський централізм і українська автономія: Ліквідація Гетьманщини, 1760 – 1830 / З. Когут. – К. : Основи, 1996. – 317 с.

24. Кржавич Д. П. Українське мистецтво. – Т. 1. / Д. П. Кржавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів : Світ, 2004. – 256 с.

25. Кржавич Д. П. Українське мистецтво. – Т. 2. / Д. П. Кржавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів.: Світ, 2004. – 268 с.

26. Кржавич Д. П. Українське мистецтво. – Т. 3. / Д. П. Кржавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів.: Світ, 2005. – 286 с.

27. Крижицький С. Д. Античні міста держави Північного Причорномор'я / С. Д. Крижицький, В. М. Зубар, А. С. Русяєва. – К. : Вид. дім "Альтернативи", 1998. – 352 с.

28. Литвинов В. Ренесансний гуманізм в Україні / В. Литвинов. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2000. – 472 с.

29. Ловмянский Г. Религия славян и её упадок / Г. Ловмянский. – СПб. : Академический проект, 2003. – 512 с.

30. Макаров А. Світло українського бароко / А. Макаров. – К. : «Мистецтво», 1994. – 247 с.

31. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури / Є. Маланюк. – К. : АТ «Обереги», 1992. – 80 с.

32. Моренець В. П. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща : монографія / В. П. Моренець. – К. : Основи, 2002. – 327 с.

33. Наєнко М. К. Художня література України : Від міфів до модерної реальності. – К. : Просвіта, 2008. – 1063 с.

34. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / Редкол. : В. Сидоренко (голова) та ін. – К. : Інтертехнологія, 2006. – 1054 с.

35. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології / І. Нечуй-Левицький. – К. : АТ «Обереги», 2003. – 144 с.

36. Огієнко І. І. Дохристиянські вірування українського народу / І. І. Огієнко. – К. : АТ «Обереги», 1992. – 424 с.

37. Огієнко І. І. Історія українського друкарства / І. І. Огієнко. – К. : Либідь, 1994. – 448 с.

38. Огієнко І. Українська культура / І. І. Огієнко. – К. : Абрис, 1991. – 272 с.

39. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі / С. Павличко. – К. : Либідь, 1999. – 448 с.

40. Протас М. О. Українська скульптура ХХ століття / М. О. Протас. – К. : Інтертехнологія, 2006. – 278 с.

41. Раевский Д. С. Мир скифской культуры / Д. С. Раевский. – М. : Языки славянских культур, 2006. – 600 с.
42. Репресоване «відродження» / Упоряд. О. І. Сидоренко, Д. В. Табачник. – К. : Україна, 1993. – 399 с.
43. Роготченко О. О. Соціалістичний реалізм і тоталітаризм / О. О. Роготченко. – К. : ФЕНІКС, 2007. – 608 с.
44. Самойлович В. П. Народна архітектура України в ілюстраціях / В. П. Самойлович. – К. : Абрис, 1999. – 281 с.
45. Сарбей В. Г. Національне відродження України / В. Г. Сарбей. – К. : Вид. дім «Альтернативи», 1999. – 336 с.
46. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століть / В. Д. Сидоренко. – К. : ВХ[студіо], 2008. – 188 с.
47. Скржинская М. В. Древнегреческие праздники в Элладе и Северном Причерноморье / М. В. Скржинская. – К. : Институт истории Украины НАН Украины, 2009. – 363 с.
48. Степовик Д. В. Українське мистецтво першої половини ХІХ століття / Д. В. Степовик. – К. : Мистецтво, 1982. – 191 с.
49. Толочко О. П. Київська Русь / О. П. Толочко, П. П. Толочко. – К. : Вид-во «Альтернатива», 1998. – 352 с.
50. Українська література ХІV – ХVІ ст. – К.: «Наукова думка», 1988. – 600 с.
51. Український авангард 1910-1930 років [Ізоматеріал] : альбом / автор і упоряд. Д. О. Горбачов. – К. : Мистецтво, 1996. – 400 с.
52. Український живопис ХІХ — початку ХХ ст. : альбом. – Хмельницький : Галерея, 2005. – 272 с.
53. Український живопис ХХ – поч. ХХІ ст. : альбом. – Хмельницький : Галерея, К. : Артанія Нова, 2006. – 304 с.
54. Український іконопис ХІІ—ХІХ ст. з колекції НХМУ. Альбом. – Хмельницький : Галерея, 2005. – 256 с.
55. Український модернізм 1910-1930 : альбом. – Хмельницький : Галерея, 2006. – 288 с.
56. Український портрет ХVІ – ХVІІІ ст.: альбом. – Хмельницький : Галерея, 2006. – 355 с.
57. Уманцев Ф. С. Мистецтво давньої України: історичний нарис / Ф. С. Уманцев. – К. : Либідь, 2002. – 328 с.
58. Федів Ю. А. Історія української філософії / Ю. А. Федів, Н. Г. Мозкова. – К. : Україна, 2001. – 510 с.
59. Фіголь М. Мистецтво стародавнього Галича / М. Фіголь. – К. : Мистецтво, 1997. – 224 с.

60. Чижевський Д. І. Історія української літератури / Д. І. Чижевський. – К. : Видавничий центр «Академія», 2003. – 568 с.

61. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні / Д. Чижевський. – К. : Вид-во "Орій", 1992. – 230 с.

62. Чижевський Д. І. Філософія Г. С. Сковороди / Д. І. Чижевський. – Харків : Прапор, 2004. – 272 с.

63. Чмихов М. О. Давня культура: Навч. посібник / М. О. Чмихов. – К. : Либідь, 1992. – 228 с.

64. Щербак В. О. Українське козацтво: формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. / В. О. Щербак. – К. : Видавничий дім "KM Academia", 2000. – 300 с.

65. Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. / Н. Яковенко. – К. : Генеза, 1997. – 312 с.

66. Яковенко Н. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI – XVII ст. / Н. Яковенко. – К. : Критика, 2002. – 416 с.